

Gerbiama Jakubauskiene,

Dėkoju už 2022 m. gegužės mėn. 3 d. el. laišką¹, kuriame prašote atsakyti į Jūsų 2022 m. kovo mėn. 21 d. el. laišką², kuriame mandagiai prašote paaiškinimo dėl maisto fermentų preparatų naudojimo. Apgailestauju dėl užtrukusio atsakymo.

Detalūs atsakymai pateikti žemiau kiekvienam Jūsų klausimui:

1) Su sąlyga, kad pieno produktų gamyboje naudojami fermentų produktai yra vertinami, ar pagalbinės medžiagos, pavyzdžiui, glicerolis – nešiklis, stabilizatorius, taip pat turi būti įvertinamos?

Pirmiausiai norėčiau priminti konkrečius ekologiškų maisto produktų perdirbimo principus, nustatytus Reglamento (ES) 2018/848³ 7 straipsnyje, kur, be kita ko, numatyta: „b) maisto priedų, neekologiškų sudedamųjų dalių, kurių funkcijos yra daugiausia technologinės ir juslinės, mikroelementų ir pagalbinių perdirbimo medžiagų naudojimas kuo labiau ribojamas, leidžiant juos naudoti tik svarbiausioms technologinėms reikmėms arba tam tikrais mitybos tikslais“;

Papildomai, Reglamento (ES) 2018/848, II priedo, 4 dalies, 2.2.1 punkte teigiama: „Perdirbant maistą gali būti naudojami tik maisto priedai, pagalbinės perdirbimo medžiagos ir neekologiškos žemės ūkio kilmės sudedamosios dalys, kuriuos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 24 straipsnį arba 25 straipsnį, taip pat 2.2.2. punkte nurodyti produktai ir medžiagos, išskyrus vyno sektoriaus produktus ir medžiagas, kuriems taikomas VI dalies 2 punktas, ir išskyrus mieles, kurioms taikomas VII dalies 1.3 punktas.“

¹ ARES (2022)3433545

² ARES (2022)2051005

³ EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2018/848 2018 m. gegužės 30 d. dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 (OJ L 150, 14.6.2018.p.1).

Neda Jakubauskienė
Tvarios žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamentas
Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija

El. paštas: neda.jakubauskiene@zum.lt

VAT LT1104436811

Be to, siekiant aiškumo, taip pat norėčiau priminti Reglamento (ES) 2018/848 9 straipsnio 3 dalį, kurioje teigiama: „24 ir 25 straipsniuose ir II priede nurodytais tikslais ir naudojimo tikslais ekologinėje gamyboje galima naudoti tik pagal tas nuostatas leidžiamus produktus ir medžiagas, su sąlyga, kad juos, remiantis atitinkamomis Sąjungos teisės nuostatomis ir, jei taikytina, remiantis Sąjungos teise grindžiamomis nacionalinėmis nuostatomis, **taip pat leista naudoti neekologinėje gamyboje.**“

Visų pirma, maisto fermentus leidžiama naudoti ekologiškuose perdirbtuose maisto produktuose pagal Reglamento (ES) 2018/848 II priedo IV dalies 2.2.2 punktą: „a) mikroorganizmų ir maisto fermentų preparatus, paprastai naudojamus perdirbant maistą, jeigu kaip maisto priedus naudotinus maisto fermentus leista naudoti ekologinėje gamyboje pagal 24 straipsnį“.

Šiame kontekste taip pat svarbu paminėti fermentams taikomus ES horizontaliuosius teisės aktus, t. y. Reglamentą (EB) Nr. 1332/2008⁴, kurio 3 straipsnio 2 dalies b punkte taip pat pateikiamas preparato apibrėžimas: „maisto fermentų preparatas“ – vieno arba kelių maisto fermentų mišinys, kuriame medžiagos, pavyzdžiui, maisto priedai ir (arba) kiti maisto komponentai, yra naudojamos siekiant, kad jos padėtų laikyti, parduoti, standartizuoti, atskiesti ar ištirpinti šiuos fermentus.“

Taip pat reikia atsižvelgti į pagalbinių perdirbimo medžiagų apibrėžimą, nurodytą Reglamentu (EB) 1333/2008⁵ dėl maisto priedų 3 straipsnio b dalyje, kuris pateikiamas toliau: „b) „pagalbinės perdirbimo medžiagos“ – bet kuri medžiaga, kuri: i) nėra vartojama atskirai kaip maistas; ii) yra tikslingai naudojama gaminant žaliavas, maisto produktus arba jų ingredientus konkrečiais technologiniais tikslais apdirbimo arba gamybos metu; ir iii) galutiniame produkte neplanuotai, tačiau techniškai neišvengiamai gali likti medžiagos likučių arba jos darinių, jei tie likučiai nekelia pavojaus sveikatai ir nedaro kokio nors technologinio poveikio galutiniam produktui.“

Taip pat norėčiau atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad Reglamentu (EB) Nr. 1333/2008 I priede yra pateikiamos maisto priedų funkcinės klasės, tokiame sąrašė yra pagalbinės medžiagos (ang. *carriers*) ir stabilizatoriai.

Taigi, pagal Reglamento (ES) 2018/848 II priedo IV dalies 2.2.2. punktą, kai fermentas yra naudojamas kaip pagalbinė perdirbimo medžiaga paprastai naudojama perdirbant maistą, maisto fermento preparatas, skirtas naudoti kaip pagalbinė perdirbimo medžiaga, gali būti naudojamas ekologinėje gamyboje, kai jis nėra pagamintas iš arba naudojant genetiškai modifikuotus organizmus pagal Reglamento (ES) 2018/848 11 straipsnį.

Šiuo atveju pakanka, kad maisto priedai, įskaitant tuos, kurie preparate naudojami kaip pagalbinės medžiagos (ang. *carriers*) yra paprastai naudojami ir kurių naudojimas maisto fermentuose yra patvirtintas ir kurie yra įtraukti į Reglamentu (EB) Nr. 1333/2008 III priedą, kuriame nustatytas Bendrijos maisto priedų, leistinų naudoti maisto prieduose, maisto fermentuose, maisto kvapiosiose ir maistinėse medžiagose, sąrašas ir jų naudojimo sąlygos.

⁴ EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1332/2008 2008 m. gruodžio 16 d. dėl maisto fermentų ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvą 83/417/EEB, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1493/1999, Direktyvą 2000/13/EB, Tarybos direktyvą 2001/112/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 258/97 (OJ L 354, 31.12.2008, p.7)

⁵ EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1333/2008 2008 m. gruodžio 16 d. dėl maisto priedų (OJ L 354, 31.12.2008, p.16)

Dėl maisto fermentų skirstymo į kategorijas taip pat atsižvelkite į „DG SANTE“ rekomendacijas, kurias rasite čia: [*fs food-improvement-agents enzymes-guidance-categorisation.pdf \(europa.eu\)](https://fs.food-improvement-agents.enzymes-guidance-categorisation.pdf).

Kai maisto fermentas yra naudojamas kaip sudedamoji dalis (t.y. kaip priedas) technologinei funkcijai atlikti, ir yra patvirtintas pagal susijusius horizontaliai taikomus teisės aktus, jis turi būti toliau vertinamas ir, kai taikoma, turi būti leidžiamas naudoti ekologinėje gamyboje pagal Reglamento (ES) 2018/848 24 straipsnį. Tačiau, šioje situacijoje, nešikliai ir kiti maisto priedai, paprastai naudojami paties maisto fermento preparato gamyboje ir jau yra patvirtinti susijusiuose horizontaliai taikomuose teisės aktuose, jiems nereikia autorizavimo/vertinimo organinėje gamyboje, išskyrus tuos atvejus, kai maisto priedai galutiniame maisto produkte atlieka technologinę funkciją.

Šiuo paskutiniu atveju, tikrai taip pat, kai fermento preparate naudojamas maisto priedas priskiriamas maisto priedams, naudojamiems maisto produkte, o ne maisto priedams, naudojamiems maisto fermente, tokiu atveju turi atitikti to maisto produkto naudojimo sąlygas, nustatytas susijusiuose horizontaliai taikomuose teisės aktuose⁶, ir turi būti įvertintas pagal Reglamento (ES) 2018/848 24 straipsnį.

Galiausiai, tuo atveju, jei paties maisto fermento preparatui turėtų būti taikomas ekologinis sertifikavimas ir jis būtų pateikiamas į rinką kaip „ekologiškas fermentų preparatas“ ir tai būtų produktas, įtrauktas į taikymo sritį kaip „maistui skirtiems perdirbtiems žemės ūkio produktams“ pagal Reglamento (ES) 2018/848 2 straipsnį, visi tokio maisto fermentų preparato komponentai (pvz., nešikliai, stabilizatoriai) turėtų būti vertinami ir, jei reikia, patvirtinti pagal ekologinės gamybos teisės aktus.

2) Ar pagalbinės medžiagos/priedai turi būti įvertinti pagal Reglamento (ES) 2021/1165 V priedą, kuriuo sudaromi sąrašai, leidžiantys naudoti produktus ir medžiagas, gaminant perdirbtą ekologišką maistą ir maistui ar pašarams naudojamas mieles:

-„Reglamento (ES) 2018/848 24 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyti leidžiami naudoti maisto priedai ir pagalbinės perdirbimo medžiagos:

A1 skirsnis – Maisto priedai, įskaitant nešiklius;

A2 skirsnis – Pagalbinės perdirbimo medžiagos ir kiti produktai, leidžiami naudoti perdirbant ekologinės gamybos žemės ūkio kilmės sudedamąsias dalis.“ ?

Taip, bet tik aukščiau aprašytais atvejais.

3) Ar Reglamento (ES) 2018/848, II priedo, IV dalies, 2.2.2 punktas gali būti taikomas išimtinai fermentų preparatams?

„Perdirbant maistą galima naudoti šiuos produktus ir medžiagas:

a) mikroorganizmų ir maisto fermentų preparatus, paprastai naudojamus perdirbant maistą, jeigu kaip maisto priedus naudotinus maisto fermentus leista naudoti ekologinėje gamyboje pagal 24 straipsnį“ ?

⁶ Reglamento ES 1333/2008 18 straipsnis: „Kai kvapiojoje medžiagoje, maisto priede arba maisto fermente esantis maisto priedas yra dedamas į maistą ir jame atlieka technologinę funkciją, jis yra laikomas tame maiste panaudotu maisto priedu, o ne įdėtos kvapiosios medžiagos, maisto priedo arba maisto fermento priedu, ir tuomet jis turi atitikti numatytas naudojimo tame maiste sąlygas.“

Žiūrėti aukščiau.

Ši nuomonė pateikiama remiantis 2022 m. kovo 21 d. Jūsų elektroniniame laiške išdėstytais faktais, joje išreiškiama Komisijos tarnybų nuomonė ir neįpareigoja Europos Komisijos. Kilus su Sąjungos teise susijusiam ginčui, pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, galutinį taikytinos Sąjungos teisės išaiškinimą turi pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

Pagarbiai,

[parašas]

Michael PIELKE i.o.

Pierre BASCOU nedalyvaujant

Patvirtinu, kad vertimas teisingas. Esu susipažinęs su LR BK 235 str., numatančiu atsakomybę už melagingus vertimus. 2022-06-22